

Judikatūras krājums

TIESAS RĪKOJUMS (sestā palāta)

2013. gada 7. martā*

Reglamenta 99. pants — Direktīva 2005/29/EK — Valsts tiesiskais regulējums, ar kuru vispārēji aizliedz piedāvāt tirdzniecībai vai pārdot preces ar zaudējumiem

Lieta C-343/12

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Rechtbank van koophandel te Gent* (Beļģija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2012. gada 27. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2012. gada 19. jūlijā, tiesvedībā

Euronics Belgium CVBA

pret

Kamera Express BV,

Kamera Express Belgium BVBA.

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja M. Bergere [*M. Berger*], tiesneši E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*] un Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kasel*] (referents),

ģenerālvokāts N. Vāls [*N. Wahl*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklaušanās pieņemto lēmumu lemt, izdodot motivētu rīkojumu, atbilstoši Tiesas Reglamenta 99. pantam,

izdod šo rīkojumu.

Rīkojums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maija Direktīvu 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 ("Negodīgas komercprakses direktīva") (OV L 149, 22. lpp.).

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Euronics Belgium CVBA* (turpmāk tekstā – “*Euronics*”) un *Kamera Express BV* (turpmāk tekstā – “*KE*”) un *Kamera Express Belgium BVBA* (turpmāk tekstā – “*KEB*”) par dažādu fotoaparātu tirdzniecības cenu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Negodīgas komercprakses direktīvas preambulas 6., 8. un 17. apsvērumā ir noteikts šādi:
- “(6) [...] ar šo direktīvu tuvina dalībvalstu tiesību aktus par negodīgu komercpraksi, tostarp negodīgu reklāmu, kas rada tiešu kaitējumu patērētāju ekonomiskajām interesēm, tādējādi radot netiešu kaitējumu likumīgu konkurentu ekonomiskajām interesēm. [...] Tā [...] neaptver un neietekmē valsts tiesību aktus par negodīgu komercpraksi, kas rada kaitējumu tikai konkurentu ekonomiskajām interesēm vai attiecas uz tirgotāju darījumiem; pilnībā ņemot vērā subsidiaritātes principu, dalībvalstīs arī turpmāk varēs reglamentēt tādu praksi atbilstīgi Kopienas tiesību aktiem, ja tās to gribēs. [...]”
- [..]
- (8) Ar šo direktīvu patērētāju ekonomiskās intereses ir tieši aizsargātas no negodīgas uzņēmēju komercprakses pret patērētājiem. [...]”
- [..]
- (17) Vēlams precizēt, kāda komercprakse ir negodīga visos apstākļos, lai nodrošinātu lielāku juridisku noteiktību. Tādēļ I pielikumā ietverts pilns visu šādas prakses paveidu saraksts. Šie ir vienīgie komercprakses piemēri, ko var uzskatīt par negodīgiem, neizvērtējot katra atsevišķa gadījuma atbilstību 5. līdz 9. pantam. Sarakstu var grozīt tikai ar šīs direktīvas pārskatīšanu.”
- 4 Šīs direktīvas 1. pantā ir noteikts:
- “Šīs direktīvas mērķis ir dot ieguldījumu iekšējā tirgus pareizā darbībā un sasniegt augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzību, tuvinot dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus, kas attiecas uz negodīgu komercpraksi, kura rada kaitējumu patērētāju ekonomiskajām interesēm.”
- 5 Minētās direktīvas 2. pantā ir paredzēts:
- “Šajā direktīvā:
- [..]
- d) “uzņēmēja komercprakse attiecībā pret patērētājiem” (turpmāk – arī “komercprakse”) ir jebkura tirgotāja veikta darbība, noklusējums, uzvedība vai apgalvojums, komerciāls paziņojums, tostarp reklāma un tirgdarbība, kas ir tieši saistīta ar produkta popularizēšanu, pārdošanu vai piegādi patērētājiem;
- [..].”

- 6 Šīs pašas direktīvas 3. panta 1. punkts ir izteikts šādā redakcijā:
“Šī direktīva attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi attiecībā pret patērētājiem, kā izklāstīts 5. pantā, pirms komercdarījuma, kas attiecas uz kādu produktu, pēc tā un tā laikā.”
- 7 Saskaņā ar Negodīgas komercprakses direktīvas 4. pantu:
“Dalībvalstis neierobežo nedz pakalpojumu sniegšanas brīvību, nedz brīvu preču apriti tādu iemeslu dēļ, kas ir šīs direktīvas tuvinātajā jomā.”
- 8 Šīs direktīvas 5. pantā ar nosaukumu “Negodīgas komercprakses aizliegums” ir noteikts:
“1. Negodīga komercprakse ir aizliegta.
2. Komercprakse ir negodīga, ja:
a) tā ir pretrunā profesionālās rūpības prasībām
un
b) tā attiecībā uz produktu būtiski kropļo vai var būtiski kropļot tā vidusmēra patērētāja saimniecisko rīcību, kuru produkts sasniedz vai kuram tas adresēts, vai vidusmēra grupas pārstāvja saimniecisko rīcību attiecībā uz produktu, ja komercprakse ir vērsta uz īpašu patērētāju grupu.
[..]
4. Jo īpaši komercprakse ir negodīga, ja:
a) tā maldina, kā izklāstīts 6. un 7. pantā,
vai
b) tā ir agresīva, kā izklāstīts 8. un 9. pantā.
5. Šīs direktīvas I pielikumā dotajā sarakstā ietverti komercprakses veidi, kas visos apstākļos uzskatāmi par negodīgiem. To pašu vienot[o] sarakstu piemēro visās dalībvalstīs, un to var grozīt tikai ar šīs direktīvas pārskatīšanu.”

Beļģijas tiesības

- 9 Saskaņā ar 2010. gada 6. aprīļa Likuma par tirgus praksi un patērētāju aizsardzību (2010. gada 12. aprīļa *Belgisch Staatsblad*, 20803. lpp.; turpmāk tekstā – “LPPA”), kas stājas spēkā 2010. gada 12. martā, 101. panta 1. punkta pirmo daļu “uzņēmumiem ir aizliegts piedāvāt tirdzniecībai vai pārdot preces ar zaudējumiem”.
- 10 Saskaņā ar šīs pašas tiesību normas otro daļu “par tirdzniecību ar zaudējumiem uzskata jebkuru tirdzniecību par cenu, kas neatbilst vismaz tai cenai, par kuru uzņēmums precī ir nopircis, vai kas uzņēmumam būtu jāmaksā par preču krājumu atjaunošanu, atskaitot piešķirtās un pilnībā izmantotās eventuālās atlaides. Nosakot, vai pastāv tirdzniecība ar zaudējumiem, netiek ņemtas vērā ekskluzīvas vai vienkāršas atlaides, kuras uzņēmums piešķir apmaiņā pret citām saistībām, kas neizriet no preču pirkuma”.

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 11 Kā izriet no iesniedzējtiesas lēmuma, *KE* un *KEB* ir piedāvājušas tirdzniecībā fotoaparātu *Panasonic Lumix DMC-TZ20* par cenu EUR 229, kuram tika sniegta piecu gadu garantija, kā arī fotoaparātu *Canon EOS5D Mark II Body* par cenu EUR 1695, kuram arī tika sniegta piecu gadu garantija.
- 12 *Euronics* uzskatīja, ka *KE* un *KEB* šos fotoaparātus tirgojušas ar zaudējumiem, jo šo fotoaparātu oficiālā pirkuma cena bez pievienotās vērtības nodokļa bija, attiecīgi, EUR 277,84 un EUR 1634,78. Pat ņemot vērā iespējami piešķirtās galīgās atlaides, nebūtu iespējams piedāvāt tik zemu cenu, nepārdodot minētos fotoaparātus ar zaudējumiem. Taču šāda tirdzniecība esot aizliegta ar LPPA 101. pantu. Tādējādi *Euronics* cēla prasību *Rechtbank van koophandel te Gent* (Ģentes Komerctiesa), lūdzot to konstatēt LPPA 101. panta pārkāpumu un piespriet nekavējoties pārtraukt šādu praksi, tostarp ar to saistīto reklāmu.
- 13 Šādā saistībā *Rechtbank van koophandel te Gent* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai [Negodīgas komercprakses direktīvai] ir pretējs [LPPA] 101. pants, kura mērķis tostarp ir patērētāju interešu aizsardzība [..], ciktāl ar to tiek aizliegta tirdzniecība ar zaudējumiem, lai gan šajā direktīvā tāda komercprakse šķietami nav aizliegta un Beļģijas likumā, iespējams, ir noteikti stingrāki noteikumi, nekā to paredz minētā direktīva un tās 4. pantā noteiktais aizliegums?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 14 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Negodīgas komercprakses direktīva ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāda valsts tiesību norma, kāda ir aplūkota pamatlietā, ar ko vispārīgi aizliedz piedāvāt tirdzniecībai vai pārdot preces ar zaudējumiem.
- 15 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 99. pantu, ja atbilde uz prejudiciālu jautājumu skaidri izriet no judikatūras, Tiesa pēc ģenerāladvokāta uzklaušanās jebkurā brīdī var lemt, izdodot motivētu rīkojumu, kurā ir ietverta atsauce uz attiecīgo judikatūru.
- 16 Tiesa uzskata, ka tā tas ir šajā lietā, jo atbildi uz jautājumu var skaidri izsecināt no 2010. gada 14. janvāra sprieduma lietā *C-304/08 Plus Warenhandelsgesellschaft* (Krājums, I-217. lpp., 35.–51. punkts) un 2010. gada 9. novembra sprieduma lietā *C-540/08 Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag* (Krājums, I-10909. lpp., 15.–38. punkts), kā arī 2011. gada 30. jūnija rīkojuma lietā *C-288/10 Wamo* (Krājums, I-5835. lpp., 20.–40. punkts) un 2011. gada 15. decembra rīkojuma lietā *C-126/11 INNO* (22.–32. punkts).
- 17 Lai atbildētu uz uzdoto jautājumu, vispirms ir jānosaka, vai LPPA 101. panta mērķis ir patērētāju tiesību aizsardzība un tādējādi tas var ietilpt Negodīgas komercprakses direktīvas piemērošanas jomā.
- 18 Šajā saistībā savā iesniedzējtiesas lēmumā *Rechtbank van koophandel te Gent* norāda, ka, lai gan, protams, var uzskatīt, ka LPPA 101. pantā paredzētais aizliegums ietekmē attiecības starp saimnieciskās darbības subjektiem, tomēr no tā neizriet, ka šī panta mērķis ir patērētāju tiesību aizsardzība.
- 19 Tieši, ņemot vērā šādi noteiktos minētā panta mērķus, iesniedzējtiesa vaicā Tiesai, vai šāda tiesību norma ir pretrunā Negodīgas komercprakses direktīvai.
- 20 Šādos apstākļos vēl arī jānosaka, vai pamatlietā aplūkotā aizlieguma priekšmets – preču ar zaudējumiem tirdzniecības piedāvājums vai pati tirdzniecība – ir uzskatāms par komercpraksi Negodīgas komercprakses direktīvas 2. panta d) punkta izpratnē un vai uz to tādēļ attiecas minētā

direktīvā izvirzītie nosacījumi (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Plus Warenhandelsgesellschaft*, 35. punkts, un lietā *Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag*, 16. punkts, kā arī iepriekš minēto rīkojumu lietā *Wamo*, 29. punkts).

- 21 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Negodīgas komercprakses direktīvas 2. panta d) punktā, izmantojot īpaši plašu formulējumu, “komercprakses” jēdziens ir definēts kā “jebkura tirgotāja veikta darbība, noklusējums, uzvedība vai apgalvojums, komerciāls paziņojums, tostarp reklāma un tirgdarbība, kas ir tieši saistīta ar produkta popularizēšanu, pārdošanu vai piegādi patērētājiem” (iepriekš minētie spriedumi lietā *Plus Warenhandelsgesellschaft*, 36. punkts, un lietā *Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag*, 17. punkts, kā arī iepriekš minētais rīkojums lietā *Wamo*, 30. punkts).
- 22 Tādu tirdzniecības ar zaudējumiem darbību, kādas ir pamatlietā, kuras, kā to norāda iesniedzējtiesa, darbojas kā reklāmas kampaņas, mērķis ir ievilināt patērētājus tirgotāja tirdzniecības telpās un mudināt minētos patērētājus veikt pirkumus. Tādējādi tās ietilpst uzņēmēja komercstratēģijā un tieši attiecas uz tā pārdošanas veicināšanu un noietu. No tā izriet, ka tā ir komercdarbība Negodīgas komercprakses direktīvas 2. panta d) punkta izpratnē un līdz ar to ietilpst tās materiālās piemērošanas jomā (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag*, 18. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī iepriekš minēto rīkojumu lietā *Wamo*, 31. punkts).
- 23 Kad tas ir noskaidrots, vēl ir jāpārbauda, vai Negodīgas komercprakses direktīvai ir pretrunā aizliegums piedāvāt tirdzniecībai vai pārdot preces ar zaudējumiem, kā tas ir paredzēts LPPA 101. pantā.
- 24 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka, tā kā negodīgas komercprakses direktīva veic pilnīgu noteikumu par negodīgu uzņēmumu komercpraksi pret patērētājiem saskaņošanu, tad – kā tas ir skaidri paredzēts tās 4. pantā – dalībvalstis nevar noteikt vairāk ierobežojošus pasākumus nekā minētajā direktīvā paredzētie, pat lai nodrošinātu augstāku patērētāju aizsardzības līmeni (iepriekš minētais spriedums lietā *Plus Warenhandelsgesellschaft*, 41. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī iepriekš minētais rīkojums lietā *Wamo*, 33. punkts).
- 25 Turklāt arī jānorāda, ka minētās direktīvas 5. pantā ir izklāstīti kritēriji, kas ļauj noteikt apstākļus, kuros komercprakse ir jāuzskata par negodīgu un tādēļ aizliedzamu.
- 26 Tādējādi saskaņā ar šī 5. panta 2. punktu komercprakse ir negodīga, ja tā ir pretrunā profesionālās rūpības prasībām un pasliktina vai var būtiski ietekmēt vidusmēra patērētāja saimniecisko rīcību attiecībā uz produktu.
- 27 Turklāt Negodīgas komercprakses direktīvas 5. panta 4. punktā ir definētas divas precīzas negodīgas komercprakses kategorijas, proti, “maldinošas darbības” un “agresīva prakse”, kas atbilst attiecīgi šīs direktīvas 6. un 7., kā arī 8. un 9. pantam.
- 28 Visbeidzot, minētās direktīvas I pielikumā ir ietverts izsmēlošs saraksts ar 31 komercprakses paveidu, kas saskaņā ar šīs direktīvas 5. panta 5. punktu ir uzskatāmi par negodīgiem “visos apstākļos”. Tādējādi, kā skaidri precizēts Negodīgas komercprakses direktīvas preambulas 17. apsvērumā, šie ir vienīgie komercprakses piemēri, ko var uzskatīt par negodīgiem, neizvērtējot katra atsevišķa gadījuma atbilstību šīs direktīvas 5.–9. pantam (iepriekš minētie spriedumi lietā *Plus Warenhandelsgesellschaft*, 45. punkts, un lietā *Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag*, 34. punkts, kā arī iepriekš minētais rīkojums lietā *Wamo*, 37. punkts).
- 29 Attiecībā uz tādu valsts tiesību normu, kāda ir minēta pamatlietā, ir skaidrs, ka prakse piedāvāt tirdzniecībai vai pārdot preces ar zaudējumiem nav minēta negodīgas komercprakses direktīvas I pielikumā. Līdz ar to šādu praksi nevar aizliegt “visos apstākļos”, bet gan tikai tad, ja pēc īpaša novērtējuma veikšanas ir konstatēts šīs prakses negodīgais raksturs (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag*, 35. punkts, un iepriekš minēto rīkojumu lietā *Wamo*, 38. punkts).

- 30 Jākonstatē, kā tas izriet no iesniedzējtiesas lēmuma, ka ar LPPA 101. pantu ir vispārēji aizliegts piedāvāt tirdzniecībai vai pārdot preces ar zaudējumiem, un, ņemot vērā katra atsevišķa gadījuma faktisko kontekstu, nav nepieciešams noteikt, vai attiecīgajai komercdarbībai ir “negodīgs” raksturs, ievērojot Negodīgas komercprakses direktīvas 5.–9. pantā norādītos kritērijus, kā arī nav jāatzīst kompetentajām tiesām rīcības brīvība šajā saistībā (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Plus Warenhandelsgesellschaft*, 48. punkts, un lietā *Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag*, 36. punkts, kā arī iepriekš minēto rīkojumu lietā *Wamo*, 39. punkts).
- 31 Šādos apstākļos uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Negodīgas komercprakses direktīva ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāda valsts tiesību norma, kāda tiek aplūkota pamatlietā, ar kuru ir vispārēji aizliegts piedāvāt tirdzniecībai vai pārdot preces ar zaudējumiem, lai arī šīs tiesību normas mērķis ir patērētāju tiesību aizsardzība.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 32 Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par izdevumiem.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maija Direktīva 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (“Negodīgas komercprakses direktīva”), ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāda valsts tiesību norma, kāda tiek aplūkota pamatlietā, ar kuru ir vispārēji aizliegts piedāvāt tirdzniecībai vai pārdot preces ar zaudējumiem, lai arī šīs tiesību normas mērķis ir patērētāju tiesību aizsardzība.

[Paraksti]